

Spis z 1880 r. – ogólna charakterystyka

Lidia A. Zybliekiewicz

Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą "Narodowy Program Rozwoju Humanistyki" w latach 2015-2020. Projekt 1aH 150324 83.

**NARODOWY PROGRAM
ROZWOJU HUMANISTYKI**

1880 r., przykładowy arkusz spisowy (1)

Nazwisko t.j. nazwisko rodzinnе, imię (imie chrzestne), przydomek szlachecki i stopień szlachestwa И. и. а. т. е. има родины (проевиции), има крѣстное, придѣлокъ шляхетства и стѣпень шляхѣтства		Płeć Płeć	Rok urodzenia o ile można miesiące dzień Рѣкъ рождѣнія по возможности мѣсца и дня	Miejsce urodzenia Мѣстцо рождѣнія	Przynależność (państwo swojszczynny) państwowa przynależność Принадлежность (до формалы) принадлежность до державы	Religia Искреннево-к- даніе	Stan Станок	Jezyk towarzyski Язык чужбинный (домовый)	Zawód, zatrudnienie lub zarobek Занятіе, занятіе или заробокъ главный заробокъ	Zarobek uboszny półny lot Pозонный заробокъ	Сytuacja i pisanie Знаніе читанія и писанія	Potność ciała i umysłowa Тѣлесній и душіей сумоности	Obecny в присутіи Prисутствующій	Nieobecny в отсутіи Отсутствующій	Miejsce pobytu nieobecnego Мѣстцо приманія отсутствую- щего	Uwaga Примѣчаніе	
I.		II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.
1	Thomas Jan Rothlaender	✓	27 listopada 1834r.	Reichenbach pod Lwowem	Academicki Galicjanin polski	Katolicka	z wyznania polski	Urządnik kasa w mieście Włodzku	/	/	/	/	/	/			
2	Matylda Alberta Zosa	✓	25 kwietnia 1833r.	Riela (Galicja)	abs	"	kona	katolickiego gospodarstwa domowego.	/	/	/	/	/	/			
3	Marya orka	✓	7 sierpnia 1864r.	Kraków	"	"	córka	niemiecka	/	/	/	/	/	/			
4	Anna orka	✓	22 lipca 1870.	Kraków	"	"	"	"	/	/	/	/	/	/			
5	Wilhelmina orka	✓	18 kwietnia 1871.	"	"	"	"	"	/	/	/	/	/	/			
6	Warytan syn	✓	13 stycznia 1844.	"	"	"	syn	wrocl	/	/	/	/	/	/			
7	Olimpia orka	✓	1 marca 1848.	"	"	"	córka	"	/	/	/	/	/	/			
8			85														
9																	
10																	
11																	

Gmina miejscowa *Kraków*
Miejscowość *Kraków* Nr. domu *34* Nr. mieszkania *12392*

Karta oznajmienia — Извѣстительна педула

do obliczenia ludności i najważniejszych zwierząt użytkowych domowych — въ ціли численія народонаселенія и найважнѣйшихъ домашнихъ пожитковыхъ животинъ
podług stanu z dnia 31. grudnia 1880. — кадала станъ зъ дня 31. Грудна 1880.

Како се вѣдѣвае од цього аркуша, що в селі перебувають мешканці, яких не вказано в попередньому аркуші, але яких треба врахувати при обчисленні населення, то вони вказані в цьому аркуші. Аркуші ці повинні бути скріплені разом з попередніми. Кожен аркуш повинен бути скріплений з попереднім аркушем зліва зверху і справа знизу. Кожен аркуш повинен бути скріплений з попереднім аркушем зліва зверху і справа знизу. Кожен аркуш повинен бути скріплений з попереднім аркушем зліва зверху і справа знизу. Кожен аркуш повинен бути скріплений з попереднім аркушем зліва зверху і справа знизу.

275

1880 r., przykładowy arkusz spisowy (2)

Liczba rodzin, czyli liczące się osoby	Nazwisko t. j. nazwisko rodzinne, imię (lub chrzestne), przydomek szlachecki i stopień szlachestwa Имя т. е. имя родимое (прозвище), имя крестное, придомушко, шалашотства и ступень шляхотства	Płeć Полъ męska мужской żeńską женский	Rok urodzenia o ile można miesiąc i dzień Рокъ рождения по возможности мѣсяца и дня	Miejsce urodzenia Мѣстце рождения	Przynależność (prawo kwozozystny) państwowa przynależność Принадлежность (до гражданства) принадлежность до дворянства	Religia Вѣроисповѣ- даніе	Stan Станъ	Język towarzystwi Языкъ родимый (домовый)	Zawód, zatrudnienie lub zarobek Званіе, занятіе или заробокъ dłówny zarobek головный заробокъ		Zarobek uboczny остатокъ zarобокъ Побочный заробокъ w rubliach в рублях при раздѣлѣ, т. е. на раздѣлѣ, т. е. на при раздѣлѣ, т. е. на при раздѣлѣ, т. е. на	Czytanie i pisanie Знаніе чтѣнія и писанія	Umiejętności cielesne i umysłowe Тѣлесныя и душевныя сноровки	Obecny Przyst- стѣвощи	Nieobecny Отсут- ствощи	Miejsce pobytu nieobecnego Мѣстце примѣдания отсутствѣ- щего	Uwaga Примѣчаніе
									stanowisko urzędowe, sposób do życia, przemysł офисера, посада, сноровка вышиванія, промыслъ	stosunek posiadania robotniczego lub służbowego послѣдствѣ, станъ зарѣдничный или сабжовый							
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.
13																	
14																	
15																	
16																	

Zwierzęta użytkowe i ich posiadacze — Домашній пожитковий животна и ихъ посѣдателя.

Posiadacze koni Посѣдатели коней	Liczba Числа		Posiadacze rogacizny Посѣдатели рогатого скота	Liczba Числа		Posiadacze owiec Посѣдатели овецъ	Liczba Числа							
	rolniczy посѣдатель	zwozочный жонотный		rolniczy посѣдатель	zwozочный жонотный		rolniczy посѣдатель	zwozочный жонотный	rolniczy посѣдатель	zwozочный жонотный				
Koni a mianowicie: а именно: } 1. Żrebiąt) Младших коней) a) Żrebiąt mniej niż 1 rok mających) Младших коней менше 1 року) b) Żrebiąt więcej niż 1 rok mających ale jeszcze niepracojących) Младших коней więksi 1 року але до устроєнія до роботи) 2. Kłaczek) Кобылиц) a) Kłaczek stanowiących lub ze źrebiętami szeregiem) Жеребих коней съ конятами) b) Innych kłaczek) инших кобылиц) 3. Ogierów) Опы) 4. Wierzchowców (bez względu na wiek) Вязане (безъ раздѣла дѣтъ и пола)			Rogacizny, a mianowicie: рогатый скотъ, а именно: } 1. Jąlownika mniej niż 1 roku) Телятъ менше 1 року) 2. Jąlownika więcej niż 1 rok mającego ale jeszcze nieustanowionego, a to:) Мѣсячного скотина і рося ала до устроєнія для роздѣла, а мѣсячно) a) bulhajów) бѣлх) b) jałowis) ялових) c) byczków jeszcze niepracojących) мѣсячныхъ коней до устроєнія до роботи) 3. Rogacizny już ustanej do użytku, a mianowicie:) Рогатый скотъ съ дѣлахъ устроєній, мѣсячно) a) bulhajów) бѣлх) b) krów) коровъ) c) wołów) оловъ)			Owiec, a mianowicie: а именно: } 1. Małek) Младшихъ овецъ) 2. Jagniąt, baranów i skorów mniej niż 2 lata mających) Ягнятъ и скоровъ менше 2 дѣтъ) 3. Tryków i skorów więcej niż 2 lata mających) Баранъ и скоровъ więksi 2 дѣтъ)			Posiadacze świń) Посѣдатели свиной) a) Свиной, а мianowicie:) а именно: } 1. Prosiąt) Поросятъ) 2. Warcholaków aż do 1 roku mających) Подражонихъ ала до 1 року) 3. Wszelkich innych świń) инших свиной)			Posiadacze ułi) Посѣдатели улий) a) Ułi) Улий)		
Posiadacze mułosłów, mułów i osłów Посѣдатели мулословъ, муловъ и ословъ) 1. Mułosłów) Мулословъ) 2. Mułów) Муловъ) 3. Osłów) Ословъ)			Posiadacze kóz) Посѣдатели козъ) a) Kóz bez względu na wiek i płeć) Козъ безъ раздѣла дѣтъ и пола) b) Kóz aż do 1 roku) Козъ ала до 1 року) c) Kóz więcej niż 1 roku) Козъ więksi 1 року)											

Potwierdzam niniejszem, jako wszystko, co byłem obowiązany umieścić w niniejszej karcie oznajmienia, podane zgodnie z prawda.
 И посѣдатель свѣдѣтъ, же все, что я обязанъ свѣдѣтъ записать въ предстоющей извѣстительной картѣ, свѣдѣтъ мною по свѣдѣтъ правдѣ.

Krawiec

dnia / stycznia 1881.
 dnia / января 1881.

Antoni Krawiec

(Miejsce na podpis)
 (Мѣстце для подписи)

1880 r., przykładowy arkusz spisowy (3)

Kraj *Galicya* Powiat *Mielce* Gmina miejscowa *Łajsz* Osada _____ Nr. domu *118* Nr. mieszkania *2*

I.

Karta oznajmienia

do obliczenia ludności i najważniejszych zwierząt użytkowych domowych

podług stanu z d. 31 grudnia 1880.

341

Rubryki niniejszej karty oznajmienia wypełnić trzeba ściśle podług przepisów instrukcji dotyczącej stronon.

Kto nie uczęcha od spisu, albo czyni nieprawidłowe oznajmienie, albo w jakikolwiek inny sposób nie czyni założeń obowiązkiem ścisłym na nim w myśl przepisów o wykonaniu spisu ludności, karany będzie grzywnami aż do 20 złr. lub w razie niemożności zapłacenia, aresztem aż do 4 dni.

Liczba kolejna osób	Nazwisko t. j. nazwisko rodzinne, imię (imię chrześcijańskie), przydomek szlachecki i stopień szlachestwa	Płeć		Rok urodzenia o ile można miesiące i dzień	Miejsce urodzenia	Przynależność (prawo swojszczyzny) państwowa przynależność	Religia	Stan	Język towarzyski	Zawód, zatrudnienie lub zarobek (główny zarobek)	Zarobek uboczny jeżeli jest		Czytanie i pisanie		Umiejętności cielesne i umysłowe			Obecny		Nieobecny		Miejsce politycy nieobecnego	UWAGA	
		niepełna pełna	niepełna pełna								w rolnictwie w przemyśle lub handlu	inne czyni z przemy słu lub rolnictwa	nie umie nie umie	umie nie umie	siły na oko słuch węzły	głębokość obłąkany głębokość	czosnowo stado	czosnowo stado	czosnowo stado	Miejsce politycy nieobecnego				
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X. XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.								
1	<i>Andrzej Reiches</i>	-	I	1841	<i>Wahau</i>	<i>Wahau</i>	<i>romska</i>	<i>rolnik</i>	<i>rolnik</i>	<i>rolnik</i>	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	<i>Antonina Reiches</i>	I	-	1850	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>rolnik</i>	<i>idto</i>	<i>rolnik</i>	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	<i>Anna Reiches</i>	-	I	1858	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>rolnik</i>	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	<i>Anna Reiches</i>	-	I	1870	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	<i>Sara Reiches</i>	-	I	1871	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	<i>Maria Reiches</i>	I	-	1875	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>idto</i>	<i>rolnik</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7																								
8																								
9																								
10																								
11																								
12																								
13																								
14																								
15																								

Literatura przedmiotu

- Bar, J., Franaszek, P., *Informator statystyczny do dziejów przemysłu w Galicji. Górnictwo i hutnictwo (Produkcja, ceny, zbył, przedsiębiorstwa, zatrudnienie)*, red. H. Madurowicz-Urbańska, Kraków 1981, s. 13 i nast.
- Winkler, W., *Statistik in der Welt – Statistik in Österreich*, w: *Beitrage zur Bevölkerungs- und Sozialgeschichte Österreichs*, Hrgs. Heimold Helczmanovszki, München 1973, s. 13–14.
- Zyblikiewicz, L. A., *Ludność Krakowa w drugiej połowie XIX wieku. Struktura demograficzna, zawodowa i społeczna*, Kraków 2014, s. 356.